

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

גאב"ד ירושלים זי"ע

פניני נועם שיח

יומא דהילולא העשרים וארבעה

כי תבא תש"פ

מכון אפריון לשלמו

לייקווד תש"פ

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה יעקב דעלמאן הי"ו

אב"י בעיר לייקווד

לרגל שמחת האויפריף

של בנו הבחור המופלג בתורה ויראת שמים

החתן אהרן יהודה נ"י

ממצוייני ישיבת מיר ירושלים עיה"ק

ולע"נ הגה"צ רבי יוסף דוד ניישלאס זצ"ל

בן הרב יעקב שליט"א

רב דקהל "אגודת אחים" לייקווד

דודו של כ"ק מרן אדמו"ר מסאדיגורה שליט"א

גלב"ע ו' אלול תש"פ

הגה"ק רבי משה אריה פריינד זי"ע

גאב"ד ירושלים עיה"ק

יומא דהילולא העשרים וארבעה - כ' אלול תש"פ

פניני "נועם שיח"

בימי בחרותי בעת למדי בארצינו הקדושה, זכיתי להסתופף בצילו של מרן הגאון הצדיק רבי משה אריה פריינד זי"ע כשעדיין כיהן כראש בית דין, טרם התעטרותו פאר לכהונתו הרמה להיות מלכי צדק מלך שלם כגאב"ד ירושלים עיה"ק, בד בבד שימש אז כראש ישיבת סאטמאר בקרית מלך רב. זכיתי להצטרף כמה פעמים לשולחנו הטהור בשלש סעודות ובשאר מעמדי קודש.

בבנין הישיבה היה לו חדר מיוחד, שם היה מסתגר מדי יום ביומו לאחר התפילה עד כחצות היום, והרבה שם לשפוך שיח ותפילה ולהעתיר בפרקי תהלים עבור כל ההזכרות והקוויתלאך שהובאו אליו לפקודת ישועה ורחמים. לשם הייתי עולה אליו הרבה פעמים לאחר שגמר סדר תפילתו, ועזרתי לו לקפל את הטלית והתפילין שלו, וזכיתי ליהנות הימנו עצה ותושיה בדבר ה' זו הלכה, וגם בעובדין רברבין וסיפורי צדיקים ושיחות חולין של תלמידי חכמים, ואח"כ זכיתי ללוות אותו לביתו נאווה קודש.

*****

פעם סיפר לי, שבימי ילדותו בעיר סיגעט, כיהן כראש בית דין זקני הגה"ק רבי שלמה יהודה טאבאק זי"ע בעל "ערך ש"י"

ו"תשורת ש"י", והיה לו בית מדרש קטן משלו, ששם היה מתפלל תפילותיו בימי החול.

פעם בימי ילדותי – סיפר לי רבי משה אריה זי"ע – אירע שהוצרכתי להתפלל תפילת מנחה בשעה מוקדמת, ונכנסתי להתפלל ביחידות בבית מדרשו של בעל "ערך ש"י", כשהגיע זמן תפילת הציבור נכנס הרב לבית המדרש, ובהיות המקום צר הוכרח לעבור דרכי בכדי להגיע אל מקומו הקבוע לצד ארון הקודש, כשהגיע בסמוך אלי וראה שאני עומד באמצע תפילת שמונה עשרה, נעמד ולא רצה לעבור לפני המתפלל.

אדהכי והכי נתאספו המתפללים, אך בראותם שהרב עומד ומחכה, נעמדו אף הם, וכך עמדו כל הקהל בראשו הרב להמתין על ה"ילד משה אריה" עד שגמר תפילתו, ואז נפנו להתחיל בתפילתם.

*****

הרבה הייתי מדבר עם הגה"צ רבי משה אריה זי"ע אודות שרשי משפחתנו אבותי זקני ודודי, שכמה מהם היו מוכרים לו באופן אישי. פעם נודמן לי לשוחח עמו אודות זקני הרב החסיד המפורסם רבי שלמה זלמן הכהן סאנדער ז"ל, שאומץ ונתגדל ע"י הגה"ק בעל "דברי חיים מצאנז" זי"ע – כאחד הבנים – לאחר שנתייתם מאביו טרם שנולד ר"ל, ולימים נתמנה על ביתו לשמשו בקודש, וגם לרבות אצל בנו הגדול הגה"ק בעל "דברי יחזקאל" משינאווא זי"ע.

לאחר כמה ימים שלח הרב לומר לי שאעלה אליו, כי ברצונו להגיד לי משהו, כשבאתי אמר לי: בדיוק לאחר שדברת עמי השתתפתי בשמחה בבני ברק, ופגשתי שם את אחד מקרוביך –

מצאצאי זקנך רבי שלמה זלמן הכהן ז"ל – וסיפרתי לו שאחד מקרוביו ממדינת הים בא ללמוד כאן בארץ הקודש, ואמרתי לו שיראה לקרב אותך, אך הוא אינו יודע ואינו מכיר את משפחתכם.

עמדתי ופירטתי לרב את השתלשלות היחס עד לרבי שלמה זלמן ז"ל, ומיד נתן לי את מספר הטלפון של אותו קרוב, ואמר שאתקשר אליו להציג את עצמי ולהגיד מי אני.

לאחר כמה ימים התפניתי להתקשר אליו, ומיד בהציגי את עצמי אמר לי שהראב"ד כבר התקשר אליו להגיד מי אני, והתנצל בפני שהלא בודאי מכיר הוא אותנו, אלא שהוא הכיר את אמי בשם משפחת הוריה, ה"ה משפחת "ווידער", ולכן לא קלט מיד מי הם "פרידמאן", והעיקר שהראב"ד אמר לי "מעתה שאתה מכירו ויודע מי הוא, הרי מוטלת עליך החובה לקרב אותו"...

*****

כשהייתי בארץ הקודש לאחר חתונתי, נכנסתי להגאון הצדיק רבי משה אריה פריינד זי"ע, וקבלני בחביבות מיוחדת, ונתן לי ספר כדורון דרשה. ביקשתי הימנו שיכתוב לי כמה מילים על שער הספר, והתנצל בפני שמלאכת הכתיבה קשתה עליו מאוד, ואפילו ההסכמות הניתנים על ידו נכתבים על ידי אחד מנאמני ביתו ואילו הוא רק חותם עליהם, אמנם בכל זאת משום כבודו של זקני הגה"ק בעל ערך ש"י זי"ע – שהוא זכה להכירו – יתאמץ ביותר ויכתוב בעצמו איזה דברי ברכה, ובקשני שאשאיר את הספר אצלו לכמה ימים עד שיתפנה לכתוב.

לאחר כמה ימים סרתי למעונו, והראני שכבר התחיל לכתוב "מדי יום אני כותב כמה מילים" – אמר לי – והנני מקוה שתוך ימים ספורים יהיה הדורון מוכן בעז"ה.

לאחר זמן פגשני ברחוב, וכשראה אותי נהרו פני קדשו ואמר לי בהתרגשות: כבר גמרתי את מלאכתי – ואתה יכול לבוא לקחת את ספרך. כשבאתי אליו לביתו נתן לי את הספר כשברכה נלהבת מפארת את דף השער, ואמר לי בענוותנות: אין אני אומן במלאכת הכתיבה, עתה זקוק אני להסכמתך אם אכן כתבתי כהוגן...

*****

ידוע היה הגה"צ רבי משה אריה זי"ע כענוותן ושפל ברך, אך ביותר מכך היה איש אמת באופן מופלא ביותר.

סיפר לי ידידי ש"ב שהיה יד ימינו עשרות בשנים הרה"ג רבי משה מנחם עקשטיין שליט"א דומ"ץ גאלאנטא: טרם התמנותו לרבה של ירושלים כמעט ולא נתן הסכמות בעצמו על ספרים, אלא היה מצרף חתימתו עם חברי הבד"ץ, אמנם מאחר שנתעלה לכהונה רמה זו התחיל לחלק הסכמות לרוב. ועבודה זו של כתיבת ההסכמה היתה מוטלת עלי, ולאחר שהרב עבר עליה בעין בוחן היה מצרף את חתימת יד קדשו.

זכורני, שכאשר התחיל ליתן הסכמות, עברתי על הרבה הסכמות של גדולי ישראל בכדי ללמוד את סגנון הכתיבה שלא הייתי רגיל אליה, ובידעי ומכירי את ענוותנותו של הרב, חיפשתי לשונות שיש בהם משום ביטול ושפלות רוח, שבודאי יגרמו קורת רוח להרב.

אחד מהספרים הראשונים שהסכים עליהם היה ספרו של הגאון הגדול רבי יעקב ישעיה בלוי זצ"ל חבר הבד"ץ, ובתוך הדברים כתבתי את הביטוי "לא צריך לדידי ולא צריך להסכמתו"... והנה לתדהמתי לא הסכים הרב לחתום על ההסכמה עד שאמחוק משם את הביטוי הזה, לפליאתי ענה לי בבת שחוק: 'עדיין אינני עניו כזה שאוכל לכתוב על אדם אחר שאינו צריך להסכמתו'...

*****

בערוב ימיו כבדוהו פעם בסנדקאות בעיר אחרת, ולמרות שעקב חולשתו היה ממעט אז בנסיעות, קיבל את הכיבוד, בהכירו את אבי הבן שהיה מטופל בבית גדול ועמל קשה לפרנס את ביתו לחם לפי הטף, ורצה לעודדו ולחזקו בידעו את החשיבות הגדולה שיהיה ליהודי זה כאשר רבה של ירושלים ישמש כסנדק לבנו הנולד.

כמה ימים לפני הברית הגיע אל האב אחד מקרוביו, וביקש ממנו שיתן לו סנדקאות, ואמר שהוא מוכן לשלם על זה סכום עתק של שלש אלף דולר! האב אמר שאינו יכול שהרי כבר כיבד את גאב"ד ירושלים, אמנם מאידך גיסא הרי שלש אלף דולר אינו סכום שאפשר לזלזל בזה, ולאז בכל יומא אתרחיש ניסא, אך סמך על זה שהגאב"ד המפורסם בענוותנותו בודאי יוותר על הכיבוד, ומה עוד שכל מה שהסכים לקבל זאת היה רק בכדי להיטיב עמדי, הרי אם אספר לו מה שנודמן לי, בודאי שיסכים שאכבד את קרובי בסנדקאות.

נכנס האב אל הרב ושח לו כל הנעשה, ולתדהמתו נענה בשלילה מוחלטת, במטותא ממך – ענה לו הרב – כבר כיבדת

אותי, מצוה זו שלי היא, ואיני מוסרה לאחר! האיש עמד נדהם ולשונו נדבקה לחיכו, אך לא נשארו לו ברירות רבות, ומרן הגאב"ד הגיע ושימש כסנדק בברית.

למחרת הברית הגיע שליח מהגאב"ד ודפק על דלתו של אבי הבן ומסר לו מעטפה חתומה בשליחות רבה של ירושלים. האב השתומם על הדבר, אך להפתעתו הגדולה כשפתחה מצא בה סכום עתק של חמש אלף דולר!

האב הנדהם מיהר לירושלים אל ביתו נאווה קודש של מרן הגאב"ד ותמה לפניו, בשלמא שלש אלף דולר שההוא רצה לשלם לי, ניחא, אך מהי התוספת הגדולה הזו, ופתח הרב פיו בחכמה ואמר לו: ראה נא, קרובך היה מוכן לשלם שלש אלף דולר על המצוה גרידא של הסנדקאות, שהרי אין בזה שום כיבוד כאשר הוא בא לבקש על זאת, הרי שזהו הסכום שמשלמים על המצוה עצמה, אבל אני שכיבדתי בזה, צריך לשלם לך על הכבוד גם כן, וכי 'כבוד' אינו שווה אלפיים דולר...

*****

את הסיפור הנ"ל, סיפר גם הגאון רבי יעקב דוד הלברשטאם שליט"א (בנו של הגה"צ רבי משה בעל "דברי משה" זצ"ל), רב ביהמ"ד טשאקאווא ומו"ץ בהעדה החרדית בירושלים כפי ששמע מהרה"צ ר' מנחם מונדרר זצ"ל (אמנם ללא התוספת של אלפיים דולר בשביל כבוד).

והוסיף הגרי"ד שליט"א לבאר בזה דבר נפלא, דהנה יש להתבונן בכל המעשה פלא הנ"ל, מה לו לרבי משה אריה – שהיתה לו כמעט בכל יום סנדקאות – לעמוד על כך שלא לוותר על

הסנדקאות, ובפרט כששמע שמדובר בהפסד כספי להאדם הנ"ל, והלא לב רחום וחנון היה, ואף שסוף מעשה במחשבה תחילה שרואים שהוציא סכום זה מכיסו כדי שהלה לא יפסיד, גם בזה יש להתבונן טובא, מגין היה לו כסף בצד לחלק כאלו סכומים אדירים כדי להיות סנדק, מה כוונת קדשו בכל הסיפור הנ"ל.

ברם נראה שהיתה לו בזה כוונה גדולה, דהנה ידוע מצדיקים, שמה שאמרו חז"ל (מס' סוטה דף ח' ע"ב): במדה שאדם מודד כך מודדין לו – נאמר גם ברוחניות, לדוגמא, אברך כולל שממהר בעת התפילה כדי להרוויח את הדולר או שתי דולר של הכולל כשאינו מאחר את תחילת הסדר בהכולל, ובעבור זה הוא מוכן לוותר על כמה קדישים או חזרת הש"ץ וכדו', אזי בעולם האמת מחשיבים את כל הקדישים שלו רק בשווי של כמה דולר, שכן אם בעבור כמה דולר הוא מוותר עליהם, ש"מ שזהו שוויים של הקדישים אצלו, וכך יחשבו לו כל הקדישים, אמנם אם אדם לא יוותר בעבור הון רב על קדיש קדושה וברכו, יהיה מה שיהיה, הרי שבעולם האמת יחשבו לו כל קדיש וקדושה וברכו שאמר להון רב, שכן האדם הוא קובע את המחירים והתעריפים על כל מעשי מצוותיו אשר הוא מקיים.

ולענייננו, רבי משה אריה, הלא נתכבד בהרבה סנדקאות בימי חייו, והנה רבי משה אריה עשה חשבון, שאם הוא ישלם הון רב כדי לשמש כסנדק, הרי בזה הוא מעלה את מחירם של כל הסנדקאות שהיתה לו בימי חייו להון רב, שכן כאמור כשיראו בשמים שהוא היה מוכן להוציא מכיסו הון רב – חמשת אלפים דולרים כדי להיות סנדק, אז כך יחשבו לו כל הסנדקאות שקיבל להון רב, ולכן החליט שלא לוותר על הכיבוד סנדקאות, והוציא מכיסו את הסכום הגדול

הזה, ובכך העלה את השווי של כל הסנדקאות אצלו לשווי רב ושכרו כפול ומכופל בשמים...

ובזה – אומר הגרי"ד, אפשר לבאר את התפילה שאומרים בליל ראש השנה בעת אכילת הסימנים "יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שירבו זכויותנו", שלכאורה מהו כוונת הלשון "שירבו", על איזה "ריבוי" אנו מבקשים, למה לא נתפלל שהקב"ה יזכנו לקיים הרבה מצוות וכדו', וממילא יהיה לנו הרבה זכויות בקיום הרבה מצוות. ברם לדברינו מבואר שפיר, שמתפללים אנו להקב"ה שייזכה אותנו לקיים מצוות בהידור רב ולשלם על זה הון רב וכדו' – שזה יעלה ויוקיר ויחשיב את כל המצוות והזכויות שעשינו כבר עד אז – לשווי ערך רב, כנ"ל, וזהו "שירבו" – מלשון "מה רבו מעשיך ה'" – דהיינו "מה גדלו מעשיך ה'", שירבו – שיגדלו זכויותנו ויהיה שווים ערך רב על ידי קיום המצוות בהידור...

*****

פעם הגיע אליו אחד עם שאלה חמורה מאוד, וביקש ממנו להמתין ונכנס והסתגר בחדרו הפנימי, ולאחר זמן מה יצא עם עיניים אדומות מבכי, ופסק לו להיתר.

היהודי ההוא לא הבין לבכיה מה זו עושה, והדבר לא מצא חן בעיניו כלל, וכי פוסקים על פי בכי, על פי שולחן ערוך יש לפסוק... ומיהר לביתו של מרן בעל "מנחת יצחק" זי"ע, וסיפר לו כל מה שהיה, ולא רצה ה"מנחת יצחק" להזדקק אליו כלל, וגער בו: וכי מרב שבוכה ושופך דמעות שלא יכשל בדבר הלכה אינך רוצה לקבל? וכי צריך יותר מכך? האם יש סייעתא דשמיא יותר מזה! וכי את מי תשאל...

כשיצא השואל ועמד על מפתן הדלת, ניגש אליו המנח"י ואמר לו: תדע, שלפני זמן רב נזדקקתי לשאלה זו, וגם אני פסקתי להיתר כרבי משה אריה...

*****

אל הגאון האדיר רבי משה אריה פריינד זצ"ל גאב"ד העדה החרדית ניגש פעם אדם אחד, והתפאר בפניו שהוא טורח כל יום והולך מברית מילה לברית מילה, כי ידוע שההשתתפות בברית מילה היא סגולה לכפרת עוונות, ולכן הוא טורח כל כך כדי לזכות לכפרת עוונותיו. אמר לו רבי משה אריה, יש לי עצה עבודך לזכות לכפרת עוונות גם מבלי לטרוח לצאת מן הבית ולהסתובב כל היום ממקום למקום, אתה יכול להישאר בביתך ולעשות תשובה, כי תשובה היא סגולה לכפרת עוונות...

*****

אחר נישואי, גרתי תקופה קצרה בירושלים עיה"ק בשכינות להפוסק הגדול הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל בעל "דברי משה" וחבר הבד"ץ. רבי משה היה מגדולי המשיבים בדורנו, כשרבים משחרים לפתחו ומבקשים לשמוע את דבר ה' זו הלכה – ולפעמים ראיתי שהתור התארך עד לרחוב, כמו כן היה הוא "הרב" שלי לאחר חתונתי.

פעם הזמין אותי לנישואי בתו שתחיל. כשהגעתי להחתונה, הגיע באותה העת גם מרן הגה"צ רבי משה אריה פריינד זצ"ל – שהיה אז ראב"ד ירושלים עיה"ק – ונכנסתי עמו ביחד.

תקופה אחר החתונה, פגש אותי רבי משה זצ"ל ברחוב, וביקש ממני שאעלה לביתו – לא היה לי שום מושג מה רוצה רבי משה ממני.

כשעליתי לביתו, אמר לי רבי משה, שהלך לבקר אצל בתו, וראה את תמונות החתונה, ולפתע נתקל בתמונה שודאי תעניין אותי – רואים שם אותו (את רבי משה בעצמו), ואת רבי משה אריה, וביחד אתם עומד אני הקטן – שכאמור הגעתי אף אני באותה עת להחתונה. אומר לי רבי משה: חשבתי שמסתמא תיהנה מכזה תמונה – לכן לקחתי את התמונה אתי כדי לתת לך את זה במתנה...

*****

הגאון רבי יעקב דוד הלברשטאם שליט"א מו"צ בהעדה החרדית סיפר, שפעם אחת שלח אותו אביו הגה"צ רבי משה זצ"ל בעל "דברי משה" אל מרן הגאב"ד רמ"א פריינד זצ"ל בענין כתובה אצל אחד מבני משפחתו, ואמר לו הגרמ"א שאינו רוצה שהכתובה יהיה מודפס, כי אינו רוצה שיהיה אצל הזוג "געדרוקט" [לשון נופל על לשון – לחץ-געדריקט, וכן מודפס היינו געדריקט]...

הגאון רבי יעקב דוד הלברשטאם שליט"א מו"צ בהעדה החרדית סיפר, שפעם אחת שלח אותו אביו הגה"צ רבי משה זצ"ל בעל "דברי משה" אל מרן הגאב"ד רמ"א פריינד זצ"ל בענין כתובה אצל אחד מבני משפחתו, ואמר לו הגרמ"א שאינו רוצה שהכתובה יהיה מודפס, כי אינו רוצה שיהיה אצל הזוג "געדרוקט" [לשון נופל על לשון – לחץ-געדריקט, וכן מודפס היינו געדריקט]...

"תקופה לאחר נישואי פגש אותי הגאון רבי משה הלברשטאם זצ"ל ברחוב, וביקש ממני שאעלה לביתו. לא היה לי שום מושג מה הוא רוצה ממני"...

הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב-לייקווד בסיפור אישי קטן על אדם גדול

ממני שאעלה לביתו. לא היה לי שום מושג מה רוצה רבי משה ממני. כשעליתי לביתו, אמר לי רבי משה, שכשהלך לבקר אצל בתו וראה את תמונות החתונה, נתקל לפתע בתמונה שוודאי תעניין אותי - רואים שם אותו [את רבי משה בעצמו], ואת רבי משה אריה פריינד, וביחד אתם עומד אבלחט"א אני הקטן - שכאמור הגעתי אף אני באותה עת לחתונה. אומר לי רבי משה: "חשבתי שמסתמא תהנה מכזו תמונה - לכן לקחתי את התמונה אתי כדי לתת לך אותה במתנה"..." [קוראינו היקרים יכולים לראות את התמונה המדוברת - למעלה בתחילת הכתבה]. סיפור קטן, מעשה של מה בכך לכאורה, אך הוא חושף לעינינו פן נוסף בגדולתו של רבי משה זצ"ל. תמונות ענינו אותו כשלג דאשתקד מן הסתם... ולמרות זאת, כשנתקל בתמונה שחשב שיכולה ליהנות איזה אברך צעיר, טרח לקחתה לביתו ולחפש את אותו אברך כדי לתתה לו.

ביום חמישי שעבר חל יום ההילולא של הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל, שהיה מגדולי הפוסקים בדורנו וחבר בד"ץ העדה החרדית בירושלים. סיפר הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב-לייקווד: לאחר נישואי, התגוררתי תקופה קצרה בירושלים עיה"ק בשכונת לפוסק הגדול הגה"צ רבי משה הלברשטאם זצ"ל. רבי משה היה מגדולי המשיבים בדורנו, כשרבים משחרים לפתחו ומבקשים לשמוע את דבר ה' זו הלכה - ולפעמים ראיתי שהתור התארך עד לרחוב. כמו כן היה הוא "הרב" שלי לאחר חתונתי. פעם הזמין אותי לנישואי בתו שתחי'. כשהגעתי לחתונה, הגיע באותה העת גם מרן הגה"צ רבי משה אריה פריינד זצ"ל - שהיה אז ראב"ד ירושלים עיה"ק - ונכנסתי עמו ביחד. תקופה אחר החתונה, פגש אותי רבי משה זצ"ל ברחוב, וביקש

מלוה מלכה לטובת ביהמ"ד סאנטוב אין לעיקוואוד

הגה"צ רבי יחיאל קויפמאן שליט"א, רב דקהל "אנשי ספרד" בבארא פארק, נואם הכבוד

7 דער איד בילדער | פרייטאָג פ' כי תשא תש"פ

הגה"צ רבי יוסף דוד ניישלאס זצ"ל
 רב דקהל "אגודת אחים" לעיקוואוד
 נלב"ע ו' אלול תש"פ
 יושב בצד ימין

שמעו ותחי נפשכם

לכם אני מצפה!

נעילת החג פסח תש"פ

מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
אבד"ק סאנטוב

ובתוכו דברים חוצבים למצב הקורונה

9996551.z@gmail.com

טייערע ברודער!

שיחת חיזוק על הטלפון

מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
אבד"ק סאנטוב

למצב הקורונה

ד' ניסן תש"פ

לייקווד

הזדמנות נדירה!

שיחת חיזוק בקו מערכת וויניץ
לכלל בחורים בכל אתר ואתר

מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
אבד"ק סאנטוב

דברי חיזוק והדרכה כיצר להתמודד עם הנסיונות

נאמר בתקופת הקורונה - ר"ח סיון תש"פ

9996551.z@gmail.com

ובגוים לא יתחשב!

שיחת חיזוק בקו מערכת וויניץ

מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
אבד"ק סאנטוב

הייליגער טאטע - גענוג געווען!!

נאמר בתקופת הקורונה - אייר תש"פ

9996551.z@gmail.com

בואו שעריו בתודה!

שיחת התעוררות בקו מערכת וויניץ

מאת הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמאן שליט"א
אבד"ק סאנטוב

לרגל פתיחת בתי כנסיות בתקופת הקורונה

ר"ח תמוז תש"פ

9996551.z@gmail.com

שני דולר (\$2) כל אחד - כולל משלוח

להזמנות: 9996551.z@gmail.com

פאר דער וואס צאלט, פאר אים זאלסטו אריין לייגן...

סיפר לי כ"ק אדמו"ר מזידיטשוב-חרדים שליט"א מוויליאמסבורג, שלפני הרבה שנים היה מלמד תשב"ר, ופעם אחת הציעו לו משרה מכובדת להיות מלמד בתלמוד תורה דחסידי גור, ובהיותו חסיד סאטמאר, היה מאוד מסופק אם להיענות להצעה הזאת או לא, בהיות חסידי גור נמנים על "אגודת ישראל". נכנס איפוא אל מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע להתיעץ עמו בנידון ולשמוע את דעת קדשו, ושטח בפני הרבי את שאלתו, שהציעו לו להיות מלמד בתלמוד תורה גור, והוא מסתפק אם להיענות להצעה או לא.

הרבי שמע את דבריו, ושאל אותו "האם הולכים לשלם לך?", השיב ואמר "בודאי", אמר לו הרבי "אם כן, אז מהו השאלה?", השיב ואמר "היות ואני חסיד סאטמאר ותלמידו של הרבי, אז "גור" הוא בשבילי דבר זר, שכן הם שייכים ל"אגודת ישראל", ולכן אני שואל אם להיענות להצעה להיות שם מלמד".

שאל הרבי "דער פסוק 'תורה צויה לנו משה', טייטשט מען דארט אזוי ווי ביי אונז?" (את הפסוק תורה צויה וגו' מפרשים הם כמו שמפרשים אצלינו?), השיב ואמר "כן", אמר לו הרבי "אם כן, שיהיה בהצלחה"...

ובדרך אגב, סיפר לי מו"ל העלון "ויבשר" שמופיע מידי יום ביומו בעיר התורה לייקווד, כי לפני שנים, כשהיו חילוקי דעות בענין מסויים בין שני גדולי ישראל - הכניס אחד בעלון הזה מודעת אבל והספדים לאחר פטירת אחד משני הגדולים, והיו כאלה שהגיבו "היתכן שחסיד סאטמאר יכניס מודעה כזאת". נכנס הלה לרבו כ"ק האדמו"ר מהר"א מסאטמאר שליט"א, לשמוע את דעת קדשו כיצד צריך להתנהג בענין זה. והשיב לו הרבי "אתה לא צריך להתערב במחלוקת הזו, אתה צריך להסתכל על הפרנסה שלך, פאר דער וואס צאלט, פאר אים זאלסטו אריין לייגן" [מי שמשלם לך, בשבילו תכניס]...

שמעתי ממו"ח שליט"א, שאצל מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע התקיימו מניינים בבית הכנסת שבביתו בווייליאמסבורג מידי יום ביומו. יום אחד הגיע במניינו של הרבי אדם אחד שלבש כובע רחב שוליים, והיה נראה שמוצאו ממקסיקו, ולא ידעו אם הוא יהודי או לא, הוא רק הביט בהמתפללים אך הוא עצמו לא התפלל עמם. ניגשו אליו כמה אנשים ושאלו אותו אם יכולים לעזור לו במשהו, אמר להם האדם שהוא יהודי והוא דר במקסיקו באזור מסויים, והוא היהודי היחיד שם ששומר שבת, ובשבת כשכולם נוסעים רח"ל עם המכונית שלהם להתפלל בבית הכנסת, אזי הוא היחיד שהולך ברגל כדי שלא לחלל את השבת, וכולם צוחקים ממנו ואומרים לו "אתה סאטמערער", ולכן הוא הגיע לכאן לראות מה זה "סאטמערער"...

כשסיפרו את זה אח"כ למרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע, חיין בהנאה ואמר: אתם רואים?! כשיש יהודי בקצה העולם שהוא שומר שבת, הרי הוא סאטמערער...

עוד סיפר מו"ח שליט"א, הנה ידוע, שלאחר המלחמה, בעת שהגיע הגה"ק מסאטמאר זי"ע לאמערקא, לחם בחזקה שילבישו בשבת את השטריימל ולא יתביישו מהגויים. באחת השבתות הראשונות, יצא הרבי מביתו כשהוא חבוש עם שטריימל, בלוויית הגבאי הרה"ח ר' יוסל אשכנזי ז"ל, אך ר' יוסל עצמו לא חבש שטריימל. באמצע הדרך כשהם הולכים ביחד, ניגשו אליהם קבוצה של כמה אנשים והתחילו לצחוק מאוד חזק. אמר ר' יוסל להרבי "הרבי רואה?! הם צוחקים מהרבי שהוא לובש שטריימל!", אמר לו הרבי "הם צוחקים ממך שאתה לא לובש שטריימל"...

